

Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit (VCWI)

Comité van Toezicht

Verslag over de werkzaamheden van de VCWI in 2014

1. Secretariaatsoverdracht en samenstelling

Zoals afgesproken tussen het FWO en de KVAB, heeft een beleidsadviseur van het FWO bij de opstart de functie van secretaris waargenomen. Voor de verdere administratieve ondersteuning stelde de KVAB een medewerker ter beschikking. Dit was een tijdelijke maatregel, in afwachting van de aanstelling van een permanente secretaris. Sinds 22 september 2014 wordt het secretariaat van de VCWI waargenomen door de nieuw aangeworven beleidsmedewerker van de KVAB.

Op deze wijziging na was de samenstelling van het comité van toezicht en de commissie in 2014 dezelfde als in 2013:

Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit

Voorzitter	Prof. André Van Steirteghem (Biomedische wetenschappen, VUB-emeritus)
Overige leden	Prof. Marcel Ameloot (Biomedische wetenschappen, UHasselt) Prof. Jan De Houwer (Sociale en humane wetenschappen, UGent) Prof. Ludo Froyen (Exacte en toegepaste wetenschappen, KU Leuven) Prof. Steven Gillis (Sociale en humane wetenschappen, UAntwerpen) Prof. Jean Paul Van Bendegem (Sociale en humane wetenschappen, VUB) Prof. Els Van Damme (Exacte en toegepaste wetenschappen, UGent) Prof. Sabine Van Doorslaer (Exacte en toegepaste wetenschappen, UAntwerpen) Prof. Christel Van Geet (Biomedische wetenschappen, KU Leuven)
Juridisch advies	Prof. Alain De Nauw (VUB)
Secretaris	Dr. Olivier Boehme (FWO) – tot 21 september 2014 Bert Seghers (KVAB) – sinds 22 september 2014

Comité van Toezicht

Voorzitter	Prof. Jacques Willems (KVAB, Klasse Technische Wetenschappen)
Ondervoorzitter	Prof. Roger Bouillon (KAGB)
Overige leden	Prof. Johan De Tavernier (KU Leuven, Centrum voor Wetenschap, Techniek en Ethiek) Prof. Dirk Snyders (UAntwerpen, Dept. Biomedische Wetenschappen) Prof. Dominique Willems (UGent, Vakgroep Taalkunde) Prof. Paul Janssen (UHasselt, Vice-rector onderzoek) Prof. Hélène Casman (VUB, Vakgroep Privaat Recht) Dr. Kristel Allewijn (IWT, Juriste/adviseur) Dr. Elisabeth Monard (FWO, Secretaris-Generaal)

2. Aangesloten instellingen

De instellingen die de VCWI erkennen zijn enerzijds de oprichtende instellingen en anderzijds de instellingen die de VCWI na haar oprichting als adviserend orgaan hebben erkend (hieronder met opgave van de datum van de erkenningsbrief).

Oprichtende instellingen

Academiën

- Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (KVAB)
- Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België (KAGB)

Universiteiten

- KU Leuven
- UGent
- UAntwerpen
- VUB
- UHasselt

Fondsagentschappen

- IWT
- FWO

Later aangesloten onderzoekscentra

Strategische onderzoekscentra

- VITO (13 december 2013)
- IMEC (6 maart 2014)
- iMinds (27 maart 2014)
- VIB (17 april 2014)

Overige onderzoeksinstellingen

- ITG (27 augustus 2014)

3. Behandeling van klachten

In 2014 kwamen twee klachten binnen op het adres van de VCWI, waarvan de VCWI er geen behandelde.

Anonieme klacht

Een eerste ingezonden dossier was anoniem. De VCWI kan echter geen anonieme klachten behandelen en seponeerde dit dossier.

In januari 2014 werd een aangetekende zending ontvangen met een dossier van zeventien pagina's. Het standaardformulier werd niet gebruikt en de brief is niet ondertekend. Uit de bijlagen kan men de vermoedelijke afzender afleiden. Deze werd per e-mail gecontacteerd door de VCWI-secretaris, maar verklaarde:

Daar de aanvraag niet door mij werd ondertekend zoals u zelf meldt mag u er van (sic.) uitgaan dat deze brief niet door mij persoonlijk naar u werd verzonden.

Kort nadien besliste de VCWI de klacht onontvankelijk te verklaren.

Onbehandelbare klacht

Een tweede dossier werd niet behandeld omdat de melder niet individueel betrokken was. Dit is nodig om de klacht ten gronde te behandelen, op basis van het huidige reglement van de VCWI.

Op 6 juni 2014 werd een vraag tot tweede advies ontvangen via e-mail, over een zaak die voorafgaandelijk behandeld was door de CWI van een universiteit. Op 16 juni werd de aanvraag onvankelijk verklaard en op 14 juli vroeg de VCWI aan de melder op basis van welke elementen deze oordeelt zelf een benadeelde partij te zijn in deze zaak. Op 16 juli 2014 antwoordde de melder op deze vraag:

Ik meen in deze zaak benadeeld te zijn op dezelfde manier als u en ik, de leden van de VWCI en bij uitbreiding alle leden van de maatschappij benadeeld worden als een klinische studie niet correct wordt uitgevoerd, als een doctoraatsstudent plagiaat pleegt, als een onderzoeker resultaten vervalst of als een professor intellectuele verdiensten onterecht claimt.

Op basis van dit antwoord oordeelde de VCWI dat de melder niet kan worden aangemerkt als een individueel betrokkene, in de zin van artikel 4§1 van het reglement. Op 11 augustus 2014 besloot zij om het dossier niet ten gronde te behandelen, dit in navolging van artikel 5§3 van het reglement van de VCWI, zoals in voege op

het moment van de melding. De melder en onderzoeksinstantie werden van deze beslissing op de hoogte gebracht.

De leden van de VCWI zijn van oordeel dat het genoemde artikel 4§1 uit het huidige reglement de werking van de commissie inperkt. De VCWI heeft daarom de intentie een gemotiveerd verzoek tot aanpassing van het reglement voor te leggen aan haar Comité van Toezicht.

4. Algemene adviesverlening, studiedag

In september 2013 ontving de VCWI vanwege de UGent de vraag om “het verloop van de verschillende procedures [aan de verschillende onderzoeksinstanties] voor te stellen, te bespreken en desgevallend te vergelijken zodoende afstemming te vinden.”

Op initiatief van de VCWI werden daarom de aangesloten instanties (zie 2.) uitgenodigd op een studiedag over beleid en procedures wetenschappelijke integriteit in Vlaamse onderzoeksinstanties. Deze ging door op 22 oktober 2014 in het Paleis der Academiën. Er waren vertegenwoordigers van alle aangesloten instanties, behalve van iMinds (wegens jaarlijkse iMinds-conferentie). De procedures van de vertegenwoordigde onderzoeksinstanties werden voorgesteld. Met goedkeuring van de voorstellers werden alle presentaties, na een eventuele lichte aanpassing, online beschikbaar gesteld.

5. Binnen- en buitenlandse contacten

Naar aanleiding van de oprichting van de VCWI naar het model van het LOWI (Landelijk Orgaan voor Wetenschappelijke Integriteit, Nederland), zijn de voorzitter en secretaris van de VCWI uitgenodigd door het LOWI. De voorzitter bracht de leden van het LOWI op hun vergadering van 22 april 2014 een bezoek, waar expertise werd uitgewisseld.

Op de LOWI-studiedag van 26 november in Amsterdam, naar aanleiding van het tienjarig bestaan van LOWI, waren voorzitter, beide secretarissen en twee andere leden van de VCWI aanwezig en heeft de VCWI-voorzitter een voordracht gegeven.

Op de ENRIO-vergadering in Brussel van 7 maart 2014 is de VCWI officieel erkend als lid van het European Network of Research Integrity Offices. De VCWI-voorzitter vertegenwoordigde de VCWI op het ENRIO-overleg in november 2014.

Voorzitter en secretaris van VCWI hebben op uitnodiging een voordracht gegeven op de jaarlijkse vergadering van FLAMES (Flanders Training Network for Methodology and Statistics), die op 25 april 2014 over wetenschappelijke integriteit ging.

Naar aanleiding van zijn boek *Eerlijke wetenschap. Waarom hebben wetenschapsmensen een geweten nodig?* (LannooCampus, 2013) is prof. Gustaaf Cornelis (VUB, UAntwerpen) uitgenodigd door de VCWI. Hij heeft zijn visie voorgesteld en is in gesprek gegaan met de leden van de VCWI, aansluitend op de VCWI-vergadering van 4 april 2014.